The Nordic Conference 2018 Rett Syndrome in Nordic Light

Rett syndrome and orofacial disturbances

Lotta Sjögreen, Speech-Language Pathologist, PhD, Mun-H-Center

FOLKTANDVÅRDEN STAA

Umeå **Competence** Centre in the North

Jönköping Göteborg **Competence** Centre **Mun-H-Center**

mun-h-center

FOLKTANDVÅRDEN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Our task

Gather, **document** and **spead** knowledge about oral health and orofacial funktion in rare medical and dental conditions. Consultation and advisory services about treatment for people with confirmed or suspected rare disease.

Consultation and even **certain treatment** in specialist dental care and speech-language pathology.

n-h-center

FOLKTANDVÅRDEN TATA

🕞 mun-h-center

Specialist dental care

Information dissemination

Research and development

Orofacial assistive devices

mun-h-center

MHC database

A national database for documenation of orofacial manifestations in rare diseases.

FOLKTANDVÅRDEN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Examined patients with Rett syndrome since 1996 N=83, 3-47 years

🕟 mun-h-center

FOLKTANDVÅRDEN STAA

The MHC Orofacial Observation Chart

Dental examination

 Orofacial morphology, dental occlusion, oral health and oral hygiene

Oromotor examination

 Speech intelligibility, muscle tone and mobility of the facial, tongue and jaw muscles

	Datum:
Namm:	Personnummer:
Adress:	Teleforx
Värdnadshavare:	
Huvuddiagnos:	
Övriga diagnoser	
In Nei LKG	a Genomgått tandreglering
In Rey Kraniofacial missbildning	E Senomgätt ortognat kirurgi
Om ja, vilken:	Tredistan
Ovrigt	Terrorana rus
	Logopea:
Medicinering:	
Sahnar tal Sahnar tal Sahnar tal Sourförstäeligt tal Suivförstäeligt tal Suivförstäeligt tal Suivförstäeligt tal Beskriv: Extraoralt Suivförstäeligt tal Beskriv: Distant stabilitet i nacken Suivförstäeligt tal Beskriv: Distant stabilitet i nacken Suivförstäeligt tal Beskriv: Distant Suivförstäeligt tal	Mu Lag tonus Overläpp Underläp Underläp
Mei Ansträngd läppslutning	Control Alternation
Noteringar:	

The MHC Questionnaire

- Questions about medication, general disabilities, oral hygiene, dental care, eating and drinking ability and saliva control
- Answered by caregivers

n-h-center

O mun-h	FOLK- TAND- VÅRDEN T
------------	-------------------------------

Frågeformulär

Frågor om munhälsa och orofacial funktion

rågorna är ställda till dig som patient, även om någon annan svarar i ditt ställe. Ibland kan de besvaras av föräldra årdpersonal eller någon annan, men alla frågorna handlar om dig. En del frågor kan upplevas som svåra att svara på eller som om de inte alls passar in på dig. Det beror på att frågorna ska täcka in ett brett område och att samma rågor ställs till alla oavsett ålder. Försök att svara på alla frågorna.

Dina personuppgifter

Namn:			Personnummer:	
Adress:			Telefon:	
Vårdnadshavarens namn (fö	r barn under 18 å	0:		
God mans namn (i förekom	nande fall):			
Datum när frågeformuläret	fylls i:			
vem har fyllt i formuläret?	Jag själv	Värdnadshavare/ God man	Kontaktperson/ vårdpersonal	\Box
Samtycke				
Samtycke Jag är medveten om a närmare förkbring kar Jag godkänner att jag data får journalföras.	tt deltagandet i k n avbryta deltagar får undersökas av	artläggningen är fullt frivilli ndet. r tandläkare och logoped fr	gt och att jag när som helst o In Mun-H-Center och att insi	xh utan amlade
Samtycke Jag är medveten om a närmare förklaring kar Jag godkänner att jag data får journalföras. Ort och datum:	tt deltagandet i k n avbryta deltagar får undersökas av	artläggningen är fullt frivilli ndet. r tandläkare och logoped fri	gt och att jag när som hebt o in Mun-H-Center och att ins	xh utan amlade
Samtycke Jag är medveten om a närmare förklaring kar Jag godkänner att jag data får journalföras. Ort och datum: Underskrift 1:	tt deltagandet i k avbryta deltagar får undersökas av	artläggningen är fullt frivilla ndet. r tandläkare och logoped frä	gt och att jag när som helst o	×h utan amlade
Samtycke Jag är medveten om a närmare förklaring kar Jag godkänner att jag data fär journalföras. Ort och datum: Underskrift 1: Namnförtydligande:	tt deltagandet i k n avbryta deltagar får undersökas av	artläggningen är fullt frivilla ndet. r tandläkare och logoped fri	gt och att jag när som helst o	∝h utan amlade
Samtycke Jag är medveten om a närmare förklaring kar Jag godkänner att jag data fär journalföras. Ort och datum: Underskrift 1: Namnförtydligande: Underskrift 2:	tt deltagandet i k	artläggningen är fullt frivilla ndet. r tandläkare och logoped fri	gt och att jag när som helst o	×h utan amlade

Vers 2018/08

Orofacial dysfunctions - speech

- No speech, 96%
- Very incomprehensible speech, 4%

Orofacial dysfunctions – eating and drinking

Do you have any problems with eating?

Yes, very much so
Yes, some what
No, not really
No, not at all
Missing data

FOLKTANDVÅRDEN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Orofacial dysfunctions – eating and drinking ability

- Food and drink is leaking out through the mouth, 66%
- Food remains in mouth after meals, 47%
- Takes long time to swallow food, 43%
- Coughing in connection with meals, 27%
- Gastrostomy feeding, 19%
 - 1996 2010: 10% (7/69)
 - 2011 2018: 65% (11/17)

Dysphagia in Rett Syndrome: A Descriptive Study

Annals of Otology, Rhinology & Laryngology 2017, Vol. 126(9) 640–645 © The Author(s) 2017 Reprints and permissions: sagepub.com/journalsPermissions.nav DOI: 10.1177/0003489417723033 journals.sagepub.com/home/aor

Chiara Mezzedimi, MD¹, Walter Livi, MD, PhD¹, Claudio De Felice, MD², and Serena Cocca, MD¹

- 65 females with Rett syndrome, 2-33 years with reported feeding problems
- Fiberoptic evaluation of swallowing (FEES)

Orofacial dysfunctions - saliva control

Saliva leakage/drooling, N=75 (78%)

- Slight drooling, only on the lips, 6
- Moderate drooling, on lip and chin, 32
- Profuse drooling, on clothes, 24
- Very profuse drooling, on hands and objects, 13

Orofacial dysfunctions - tooth grinding

Tooth grinding at night and/or during the day, 69/85 (81%)

Oral motor function (N=69)

- Impaired tongue motility
 - Delayed oral motor development
 - Oral dyspraxia
 - Involuntary tongue movements
- Open mouth at rest
 - Low muscle tone/muscle weakness
 - Mouth breathing
- Low muscle tone in lips and/or tongue 54%
- Increased muscle tone in masticatory muscles 47%

81%

58%

FOLKTANDVÅRDEN TATA

Dental care – acceptance of dental examination

	Number
None	15
Negative	25
Reluctant	29
Positive	8
Missing data	6
	Sum: 83

Dental care – acceptance of dental examination

) mun-h-center

FOLKTANDVÅRDEN TASTRA GÖTALANDSREGIONEN

Oral health - caries free (N=64)

3-6 years 100% (20/20)
7-12 years 95% (20/21)
13-19 years 82% (9/11)
> 19 years 67% (8/12)

Missing data: N=19

Occlusion (7-43 years)

Over crowded teeth

31%

FOLKTANDVÅRDEN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Orofacial/odontological symptoms in summery

- Severe oral motor impairment resulting in eating problems, saliva leakage and difficulties with oral hygiene.
- Most girls with Rett syndrome do not learn to speak.
- The majority have severe tooth grinding, resulting in tooth wear, and many also have involuntary tongue movements.
- Overbite and an open bite in the area of the front teeth are more common than in the general population.

Orofacial/odontological treatment

- Early contact with dental services for intensified prophylactic care and oral hygiene information is essential.
- Tooth grinding should be followed up, and be managed with a splint when necessary.
- Regular check-ups of dental and jaw development. Orthodontist should be consulted when needed.
- Feeding and swallowing difficulties are investigated and treated by a specialist team at the hospital or multidisciplinary treatment center.
- Communication skills training is frequently essential.
- Oral motor training and stimulation may be relevant.

Orofacial/odontological treatment

Early contact with dental services for intensified prophylactic care and oral hygiene information is essential.

- Dental care of excellence
- Knowledge about the diagnosis
- Cooperation with the medical team
- Aids and appliances for oral care

Aids and appliances for oral and dental care

Oral bite support

Double-action toothbrush

Aids and appliances for oral and dental care

TUMLE dental cushions

The management of tooth grinding

Tooth grinding should be followed up, and be managed with a splint when necessary. A relaxing facial massage is often appreciated.

Orthodontic follow-up and treatment

Regular check-ups of dental and jaw development. Orthodontist should be consulted when needed.

- 16 years old
- Overjet
- Crowded teeth

FOLKTANDVÅRDEN 💱 VÄSTRA GÖTALANDSRI

Orthodontic treament

Conscious sedation

Extraction of two teeth

Fixed appliance: first in the upper jaw, followed by appliance in the lower jaw

mun-h-center

FOLKTANDVÅRDEN STRA GÖTALANDSREGIONEN

Long-term retention to maintain the stability of the corrections obtained during treatment

un-h-center

She no longer bites her lips when having epileptic seizures

The management of dysphagia

Feeding and swallowing difficulties are investigated and treated by a **specialist team** at the hospital or multidisciplinary treatment center.

When there is an increased risk for:

- aspiration of food and liquids to the airways
- choking
- malnutrition

What can be done to facilitate eating and drinking?

- Feeding technique and positioning
- Food texture
- Feeding equipment
- Oral sensory-motor stimulation

Feeding equipment to facilitate eating and drinking

🕟 mun-h-center

Communication skills training

Image support in dentistry

www.bildstod.se

FOLKTANDVÅRDEN STRA GÖTALANDSREGIONEN

Oral motor training and stimulation

Chewing exercises

Chewy tube

ARK's Brick Bracelet Textured Chew / Fidget

Wave bangles

Safe feeder,

buDDy tube

Chews

FOLKTANDVÅRDEN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Everyday Oral Motor Stimulation

mun-h-center

Support for oral care in the MHC-app

Rare diseases

Advices about oral care for children

Information about familiarization to dental care

FOLKTANDVÅRDEN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

